

Gratis elektroniske oppslagsverk

AV ALEXANDER WAHL

Fra april 2010 er det etablert en redaksjon i Helsebiblioteket som arbeider med faglige oppdateringsverktøy til leger og andre brukere i primærhelsetjenesten. Her kan du lese mer om to utenlandske oppslagsverk som Helsebiblioteket abonnerer på, og som vi håper du vil ha nytte av.

Lenker finnes på www.helsebiblioteket.no. Oppslagsverkene er gratis og tilgjengelig for alle, uten innlogging.

Best Practice

Best Practice er et såkalt «point of care-verktøy» fra BMJ Evidence Centre. Verktøyet er basert på ny internasjonal oppsummert forskning, retningslinjer og ekspertuttalelser innenfor forebygging, diagnose, behandling og prognose. Best Practice dekker i skrivende stund i overkant av 10 000 diagnoser. Innholdet er bygget opp etter et intuitivt og oversiktlig mønster som går igjen gjennom hele oppslagsverket. Innholdet kvalitetssikres redaksjonelt før det blir godkjent og publisert. Det oppdateres fortløpende.

De ulike oppslagene inneholder også lenker til eksterne ressurser, bilder/illustrasjoner, samt referanselister med lenke direkte til fulltekst der dette er tilgjengelig. Jeg samler erfaring og prøver å summere opp noen konkrete råd for at man kan bruke tjenesten raskt.

Her er noen tips:

1. Nettleser

Dersom du bruker Internet Explorer som nettleser, kan du vurdere å gå over til en raskere variant, for eksempel Firefox som kan lastes ned gratis fra Helsenett sine sider.

2. Søk

Ved søk vil det komme opp forslag til engelske termer når man begynner å skrive. Alternativt kan du søke på diagnoser på norsk eller bruke ICPC-koder – på samme måte som i journalsystemet ditt. Du kan også søke på symptomer

Alexander Wahl

(f. 1963), spesialist i allmenntilleggsmedisin og fastlege ved Kurbadet Legesenter i Oslo; tilsatt i 40 prosent stilling som redaktør for emnebibliotek primærhelsetjeneste ved Helsebiblioteket.no

eller velge diagnoser ut fra en alfabetisk meny ved å bla gjennom tilstander til venstre for søkefeltet.

3. Standardisert oversikt

Når diagnosefanen kommer opp, finner du en standardisert oversikt over blant annet epidemiologi, forebygging, diagnostisk tankegang, behandling og prognose. Når du blir vant til oppsettet kan du gå direkte til hva du søker etter.

I BMJ Best Practice finnes det også informasjonsbrosjyrer for pasienter og pårørende. Helsebiblioteket er i gang med å oversette brosjyrene til norsk. Tekstene legges fortløpende ut på www.helsebiblioteket.no/Pasientinformasjon/brosjyrer

UpToDate

Helsebiblioteket har også kjøpt nasjonal tilgang til en annen gavepakke: UpToDate. Dette er et omfattende oppslagsverk. Vi har laget en kort video som viser de viktigste funksjonene, se <http://vimeo.com/12258531>

UpToDate er resultatet av et verdensomspennende samarbeid mellom 4400 utvalgte klinikere som alle er spesialister. Disse fungerer som forfattere, redaktører og kvalitetssikrere. Over 400 000 brukere kan gi tilbakemelding til redaksjonen. UpToDate samler inn klinisk relevante spørsmål og dekker over 8300 emner innen 16 medisinske spesialiteter. Dette utgjør ca. 97 000 sider med tekst og grafikk samt 385 000 referanser med lenker til PubMed-sammenheng.

Interaksjonsdatabasen LexiComp er integrert i UpToDate. Alt innholdet er evidensbasert, og over 440 tidsskrifter overvåkes kontinuerlig. UpToDate oppgir at de gjennomgår 80 millioner kliniske spørsmål årlig. Dersom du vil slå opp på en sjelden tilstand er dette et egnet søkeverktøy. UpToDate kommer i ny versjon hver fjerde måned.

Søkefunksjonen i UpToDate er litt enklere, men ICPC- eller ICD-koder kan dessverre ikke benyttes. Plukk heller ut ett eller to sentrale engelske termer og skriv dem inn i søkefeltet. Forslag til alternative engelske ord kommer opp når du begynner å skrive. Når du er inne på et kapittel er «Find» knappen et viktig hjelpemiddel. Skriver du inn et relevant ord her, vil nettleseren søke gjennom dokumentet etter dette ordet. Både BMJ Best Practice og UpToDate har nyhetstjenester med informasjon om emner som er oppdatert. UpToDate har en egen nyhetstjeneste (What's new?) om blant annet «Family Medicine».

I denne nyhetstjenesten finnes nyheter som forandrer oppslagsverket og klinisk praksis. Jeg vet ikke om noen andre kilder som presenterer samlede nyheter for vårt fagfelt på en lignende måte. Skriv ut denne siden hver fjerde måned, og send på rundgang på legekontoret før du åpner noen andre tidsskrifter.

Norske kilder

Oppslagsverkene anbefaler for eksempel antibiotikabehandling i henhold til britisk og amerikansk tradisjon. Dette kan avvike noe fra vår norske veileder som anbefales: www.helsebiblioteket.no/microsite/Antibiotikaretningslinjer

Når det gjelder norsk legemiddelforskrivning, kan man støtte seg på Helsebibliotekets eget søkefelt eller lenke til legemiddelhåndboka: www.legemiddelhandboka.no/xml/

Bruker du helsebibliotekets generelle søkefelt, får du opp Felleskatalogens og Legemiddelverkets omtaler av legemidler. Her finnes blant annet oversikter over synonympreparater og generiske navn, fotografier av tabletter og interaksjonsdatabasen DRUID.

For tiden arbeider Helsebiblioteket.no med et «supersøk» hvor søkemotoren søker diagnoser parallelt i alle de nevnte kilder samtidig.

Denne veiledningen er på langt nær fyllestgjørende, og i disse dager vil vi lansere et eget emnebibliotek for allmennmedisin. Følg med!

Evt. spørsmål og kommentarer kan rettes til: alexander.wahl@helsebiblioteket.no